

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

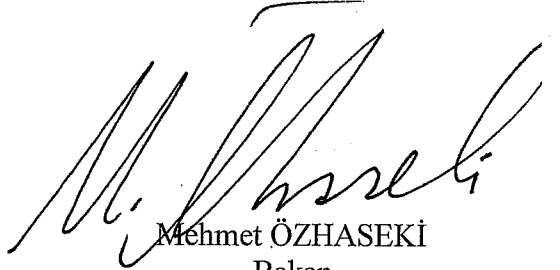
Sayı :30824082-610 — 8611 610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

25 Ocak 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

75944
AK 39

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN PERİHAN KOCA'NIN
TBMM 7/5944 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

İngiltere ve Almanya başta olmak üzere Avrupa Birliği ülkelerinden plastik atık ithal edip, o atıkları geri dönüştüren işletmeler son yıllarda Adana ve Mersin'de yoğunlaşmıştır. Bu tesislerin faaliyetlerinin neden olduğu hava, toprak ve su kirliliği git gide büyüyen bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu tesislerin yaydıkları kirlilik sık sık basın yayın organlarında haber olarak karşımıza çıkmaktadır. Vekili bulunduğum Mersin ili'nin Akdeniz ilçesindeki Emek Mahallesi'nde bulunan Ceta Geri Dönüşüm Fabrikası da bu tesislerden bir tanesidir. Türü plastik, çeşitli atıklar ve tıbbi malzemenin işlendiği tesisin yaydığı koku çevredeki mahallelere yayılarak mahalleleri yaşanmaz hale getirmektedir. Bu sorun üzerine atık tesisi çevresinde bulunan Karacailyas Mahallesi sakinleri ile gerçekleştirdiğimiz görüşmede mahalle sakinleri birçok kamu kuruluşuna başvurdıklarını ancak bu konuda bir adım atılmadığını belirtmişlerdir. Mahalle halkı tesis faaliyete geçtikten sonra mahallede kanser ve kalp hastalıkları vakalarında artış olduğunu da belirtmişlerdir.

Bu bağlamda,

- 1- Mersin ilimizde ithal plastik atık işleyen tesis sayısı nedir? Bu tesislerin kaç yaşama alanlarının yakınındadır? Söz konusu tesisler hangi anlaşmalara bağlı olarak açılmıştır?
- 2- Bu tesislerde hangi tür atık madde işlenmektedir? Yaşam alanlarının yakınında bulunan tesislerin yarattığı hava, toprak ve su kirliliği konusunda Bakanlığınızın ne gibi denetimleri olmaktadır?
- 3- Söz konusu tesislerin faaliyete geçmesinin ardından yaşandığı iddia edilen kanser ve kalp rahatsızlıkları vakalarıyla ilgili Bakanlığınızın bir çalışması olmuş mudur?
- 4- Söz konusu tesislerin Çevre Etki Değerlendirme Raporları'ı hazırlanırken başta kötü koku olmak üzere yarattıkları kirlilik göz önünde bulundurulmuş mudur? Böylesi bir kirlilik düzeyi yaratacağı belli olan tesislerin yaşam alanlarına kurulmasına neden müsaade edilmiştir? "ÇED Olumlu Raporu" hangi gerekçelerle verilmiştir?

CEVAPLAR

Ülkemizde atık ithalatı işlemleri Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği (ÜGD 2023/3) ve Atık İthalatı Uygulamaları Genelgesi kapsamlarında yapılmakta olup, belge düzenlenebilmesi için tesislerde Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında düzenlenmiş Geçici Faaliyet Belgesi / Çevre İzin ve Lisans Belgesi bulunması şartı aranmaktadır. Bu doğrultuda Mersin ili'nde 2023 tarihi itibarı ile mevzuat hükümlerindeki şartları sağlayan ve tehlikesiz nitelikteki plastik atıkların geri kazanımını yapan 3 adet tesis adına "Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi" düzenlenmiştir.

Çevre Mevzuatı kapsamında ithalata tabi olan atıkların, Türkiye sınırlarına girmeden önce ilgili gümrük noktalarındaki kontrol ve incelemeleri ve ülke sınırları içerisine girdikten sonraki taşıma, geri dönüşüm ve bertaraf faaliyetlerine ilişkin denetim ve incelemeler Bakanlığımız ve İl Müdürlüklerimiz tarafından yapılmaktadır.

Bu doğrultuda, Çevre Mevzuatı kapsamında ithalata tabi olan atıkların Türkiye sınırlarına girmeden önce ilgili gümrük noktalarındaki kontrol ve incelemeleri ve ülke sınırları içerisine girdikten sonraki taşıma, geri dönüşüm ve bertaraf faaliyeti gerçekleştiren atık geri dönüşüm sektöründeki firmalar denetimlere tabi tutulmakta ve ithal edilen atıklar Bakanlığımız Atık Yönetim Uygulaması (ATYÖN) /Mobil Araç Takip Sistemi (MOTAT) ile tesise kadar takip edilmektedir.

Mersin İli, Akdeniz İlçesi, Emek Mahallesi'nde bulunan Ceta Geri Dönüşüm Fabrikası Tesisi ile ilgili Bakanlığımızca ÇED Yönetmeliği kapsamında verilmiş "ÇED Olumlu" kararı bulunmamaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan diğer mer'î mevzuat hükümleri uyarınca gerek yalnızca geri dönüşüm yapılması amacıyla verilen ithalat izni kapsamında ülkeye girişine izin verilen atıkların, gerekse de ülke içindeki diğer atıkların toplanmasından taşınmasına ve geri kazanımından ortaya çıkan bakiye atıkların bertarafına kadar olan tüm atık yönetimine ilişkin süreçte, söz konusu atık işleme / geri kazanım tesisleri ve atıkların ulaştığı geri kazanım faaliyeti gösteren tesisler, atıkların Türkiye gümrük bölgesine gireceği ihtisas (sınır) gümrük kontrol noktalarında incelemeler başta olmak üzere Bakanlığımız ve 81 İl Müdürlüğümüzde görevli denetim elemanları tarafından ani, şikayet veya birleşik denetim programları kapsamında sürekli denetlenmekte ve izlenmektedir.

Yapılan kontrol ve incelemeler neticesinde; ithalatı uygun bulunmayan atıklara onay verilmemekte olup, kota aşımı yaptığı, mevzuata aykırı bir şekilde geri dönüşüm faaliyeti gerçekleştirdiği veya uygunsuz olarak atık dökümü yaptığı tespit edilen tüm gerçek veya tüzel kişiliğe haiz tesislere ve şahıslara Çevre Kanunu'nun ilgili maddeleri gereğince idari yaptırımlar uygulanarak Geçici Faaliyet Belgesi/Çevre İzin ve Lisans Belgesi ve bu belgeye esas olarak ithalat yapmasına izin verilen Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi'nin iptali yapılarak faaliyetten men kararı verilmekte ve ithalata uygun olmadığı tespit edilen atıklara ilişkin de "Mahrece İade Kararı" alınarak ilgili ülkeye geri gönderilmesi sağlanmaktadır.

Bununla beraber , çevreyi kirlettiği tespit edilen işletmeler ve kişiler hakkında da Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurularında bulunmaktadır.